

Вік

УКРАЇНА
ЮЖНЕНСЬКА МІСЬКА РАДА ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ
ВИКОНАВЧИЙ КОМІТЕТ

РІШЕННЯ

27.02.2020

Южне

№ 2255

Про затвердження Правил приймання стічних вод до системи централізованого водовідведення міста Южного Одеської області

Відповідно до підпункту 5 пункту «а» частини 1 статті 30 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища», Правил охорони поверхневих вод від забруднення зворотними водами, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 25 березня 1999 року № 465, Правил приймання стічних вод до систем централізованого водовідведення та Порядку визначення розміру плати, що справляється за понаднормативні скиди стічних вод до систем централізованого водовідведення, затверджених наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 01 грудня 2017 року № 316, з метою упорядкування процесу користування системою водовідведення, запобігання порушенням у роботі мереж і споруд збирання, транспортування та очищення стічних вод, підвищення ефективності роботи і безпеки їх експлуатації, а також забезпечення охорони довкілля від забруднення скидами стічних вод, виконавчий комітет Южненської міської ради

ВИРІШИВ:

1. Затвердити Правила приймання стічних вод до системи централізованого водовідведення міста Южного Одеської області (додаються).
2. Правила приймання стічних вод до системи централізованого водовідведення міста Южного Одеської області оприлюднити на сайті Южненської міської ради.
3. Дане рішення набирає чинності з дня його офіційного оприлюднення згідно з чинним законодавством України.
4. Контроль за виконанням даного рішення покласти на заступника міського голови з питань діяльності виконавчих органів ради – начальника управління житлово-комунального господарства Южненської міської ради Д.В. Любівого.

Южненський міський голова

КП "ЮЖВОДО" (зображення)

вхід. № 08/02-24

" 10 " 03 2020

Jobur

В.М. Новацький

ПРАВИЛА
приймання стічних вод до системи централізованого водовідведення міста Южного
Одеської області

I. Загальні положення

1. Правила приймання стічних вод до системи централізованого водовідведення міста Южного Одеської області (далі – Правила) розроблено з метою:

- захисту здоров'я персоналу систем збирання, відведення стічних вод та очисних споруд;
- запобігання псуванню обладнання систем водовідведення, очисних і суміжних з ними підприємств;
- гарантування безперебійної в межах регламентних норм роботи споруд очищення стічних вод та обробки осадів;
- гарантування, що скиди стічних вод з очисних споруд не спричинять згубного впливу на довкілля та акваторію Чорного моря;
- гарантування, що осад може бути утилізований у безпечний і прийнятний для навколишнього середовища спосіб.

2. Правила розроблені відповідно до статей 1-3, 5, 16, 19, 24, 31-35, 39-41, 47, 51, 68-70 Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища»; статей 30, 33 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні»; статі 13-1 Закону України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення»; статей 1, 2, 35, 38, 39, 42, 44, 70, 95, 99, 110, 111 Водного кодексу України; Правил охорони поверхневих вод від забруднення зворотними водами, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 25 березня 1999 року № 465; Правил приймання стічних вод до систем централізованого водовідведення та Порядку визначення розміру плати, що справляється за понаднормативні скиди стічних вод до систем централізованого водовідведення, затверджених наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 01 грудня 2017 року № 316 (далі – Правила приймання стічних вод); Правил користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення в населених пунктах України, затверджених наказом Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 27 червня 2008 № 190 (далі – Правила користування).

3. Правила поширюються на суб'єктів господарювання, які надають послуги з централізованого водовідведення (відведення та/або очищення стічних вод) (далі – Виробники), та суб'єктів господарювання незалежно від форм власності та відомчої належності, фізичних осіб-підприємців, фізичних осіб, які провадять незалежну професійну діяльність і взяті на облік як самозайняті особи у контролюючих органах згідно з Податковим кодексом України, які скидають стічні води до системи централізованого водовідведення м. Южного Одеської області або безпосередньо у каналізаційні очисні споруди (далі – Споживачі).

4. Терміни, що вживаються у Правилах:

- арбітражна проба – частина контрольної проби, аналіз якої здійснюється за рахунок Споживача за його незгоди з результатами аналізу контрольної проби, яку провів Виробник;
- Виробник – суб'єкт господарювання, який надає послуги з централізованого водовідведення (відведення та/або очищення стічних вод);
- вимоги до скиду стічних вод – вимоги щодо режиму, кількісного та якісного складу стічних вод, які споживач скидає до системи централізованого водовідведення населеного

пункту, склад і зміст, порядок надання яких визначено Правилами та Правилами приймання стічних вод;

- головний каналізаційний колектор – трубопровід, до якого надходять стічні води від збірних колекторів та районних насосних станцій;

- договір – договір про надання послуг з питного водопостачання та/або водовідведення;

- ДК – допустима концентрація забруднюючої речовини, г/м³;

- залповий скид до системи централізованого водовідведення – скид стічних вод з концентрацією забруднюючих речовин, що перевищують більш як у 20 разів допустимі величини показників, визначених у додатку 4 до цих Правил, та/або з перевищенням обсягів стічних вод, визначених для конкретного Споживача;

- зливальна станція (пункт) – спеціальне обладнання (стаціонарне чи пересувне) для прийому стічних вод, що вивозяться асенізаційним транспортом, до системи централізованого водовідведення стічних вод;

- збірний колектор – трубопровід для приймання стічних вод з окремих каналізаційних випусків та транспортування їх у головний каналізаційний колектор;

- каналізаційний випуск Споживача – трубопровід для відведення стічних вод від будинків, споруд, приміщень та з території споживача в каналізаційну мережу;

- каналізаційний колектор – трубопровід зовнішньої каналізаційної мережі для збирання й відведення стічних вод;

- каналізаційна мережа – система трубопроводів, каналів та/або лотків і споруд на них для збирання й відведення стічних вод;

- каналізаційні очисні споруди (далі – КОС) – комплекс споруд для очищення стічних вод перед їх скиданням до водних об'єктів;

- контрольний колодезь – колодезь на каналізаційному випуску Споживача безпосередньо перед приєднанням до каналізаційного колектору Виробника або в іншому місці за погодженням із Виробником з вільним доступом Виробника до такого колодезя;

- контрольна проба – проба стічних вод Споживача (субспоживача), відібрана Виробником з контрольного колодезя з метою визначення складу стічних вод, що відводяться до системи централізованого водовідведення Виробника;

- локальна каналізаційна мережа – система трубопроводів, каналів та/або лотків і споруд на них для збирання й відведення стічних вод з території Споживача;

- локальні очисні споруди – споруди або пристрої для очищення стічних вод окремого Споживача відповідно до вимог Правил приймання стічних вод та/або цих Правил;

- об'єкт Споживача – окремо розташована територія Споживача з відокремленими системами водопостачання і водовідведення;

- субспоживач – суб'єкт господарювання, що скидає стічні води до системи централізованого водовідведення через мережі Споживача за погодженням зі Споживачем і Виробником на підставі договору зі Споживачем та Виробником;

- стічна вода – вода, що утворилася в процесі господарсько-побутової і виробничої діяльності (крім шахтної, кар'єрної і дренажної води), а також відведена із забудованої території, на якій вона утворилася внаслідок атмосферних опадів (поверхневі, дощові, снігові води);

- стічна вода технологічного походження – стічна вода, що утворилася в процесі виготовлення продукції та/або надання послуг;

- інші терміни, що використовуються у цих Правилах, вживаються у значеннях, наведених у Водному кодексі України, Законі України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення» та Правилах користування.

5. Виробник встановлює кожному конкретному Споживачу вимоги до скиду стічних вод до системи централізованого водовідведення на підставі цих Правил.

6. Виробник укладає зі Споживачем договір за умови, що каналізаційна мережа та КОС мають резерв пропускнув спроможності. Виробник приймає стічні води Споживача до системи централізованого водовідведення за умови, що показники якості стічних вод

Споживача відповідають вимогам цих Правил та умовам укладеного з Виробником договору.

7. Кожен Споживач скидає стічні води до системи централізованого водовідведення через окремий випуск з обов'язковим улаштуванням контрольного колодезя (далі – КК) в місці, погодженому з Виробником.

Об'єднання випусків стічних вод від кількох Споживачів може здійснюватися тільки після контрольного колодезя на каналізаційному випуску кожного Споживача.

Скидання стічних вод субспоживачем із використанням каналізаційної мережі Споживача не є об'єднанням випусків стічних вод кількох споживачів.

8. Приймання до системи централізованого водовідведення стічних вод (рідких побутових та виробничих відходів, які здатні очистити КОС Виробника), які вивозяться асенізаційним транспортом від Споживачів, здійснюється тільки через зливальні станції (пункти) Виробника.

9. Приєднання споживачів до системи централізованого водовідведення здійснюється згідно з вимогами Правил користування.

10. Ці Правила враховуються при розробці проектів систем водовідведення в м. Южному.

11. Враховуючи середньодобові обсяги надходження стічних вод на КОС, а також середньорічний показник забруднення стічних вод БСК5, популяційний еквівалент для міста Южного Одеської області становить 32 682 осіб.

12. Приймання стічних вод Споживачів до системи централізованого водовідведення або безпосередньо на каналізаційні очисні споруди здійснюється виключно за договорами.

13. Усі спори стосовно укладання, зміни або розірвання договорів вирішуються відповідно до законодавства України.

II. Засади безперервного функціонування систем централізованого водовідведення під час приймання до них стічних вод Споживачів

14. Виробник повинен:

14.1. Забезпечувати приймання, відведення і очищення стічних вод у межах розрахункових проектних показників системи централізованого водовідведення та КОС з дотриманням вимог Правил охорони поверхневих вод від забруднення зворотними водами, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 25 березня 1999 року № 465, та цих Правил.

14.2. Здійснювати обстеження локальних очисних споруд і каналізаційної мережі Споживачів, вимагати від Споживачів надання інформації та документів щодо зазначених мереж і споруд, які перебувають на балансі Споживачів, їх технічного стану, в тому числі документів, що підтверджують проведення відновлення пропускної здатності трубопроводів та колекторів, хімічних реагентів, що використовуються Споживачами та спричиняють забруднення у стічних водах (сертифікати, переліки, проекти тощо), вивезення та утилізації осадів стічних вод, вжиття заходів з метою дотримання якості та режиму скидання стічних вод згідно з вимогами цих Правил та Правил приймання стічних вод, інших відомостей та документації, яка не носить дозвільного характеру та стосується скидання стічних вод на об'єктах Споживачів.

14.3. Контролювати якість, кількість і режим скидання стічних вод Споживачами.

14.4. Вибірково контролювати ефективність роботи локальних очисних споруд та вимагати їх налагодження або реконструкції для дотримання цих Правил та Правил приймання стічних вод.

14.5. Здійснювати раптовий (не погоджений зі Споживачами заздалегідь) відбір контрольних проб стічних вод, що скидаються, для контролю їх якості та на підставі результатів контролю (при виявленні порушень цих Правил та умов договору про надання послуг водовідведення) застосовувати відповідні заходи впливу на Споживача. Відбір проб проводиться представниками контролюючих служб Виробника в присутності представників Споживача. При відмові представників Споживача брати участь відбір проб

повинен проводитись представниками контролюючих служб Виробника самостійно, що фіксується в акті відбору.

14.6. Відключати Споживачів від системи водовідведення негайно після усного попередження у випадку загрози виходу з ладу систем централізованого водовідведення, порушення технологічного режиму роботи КОС, самовільного приєднання Споживачем до систем централізованого водовідведення та/або самовільного скидання стічних вод до систем централізованого водовідведення Виробника. При цьому за збитки таких Споживачів Виробник відповідальності не несе. Підключення до систем водовідведення здійснюється після усунення обставин, що спричинили відключення.

14.7. У разі виявлення порушень Споживачами умов скидання стічних вод, вимог цих Правил, Правил приймання стічних вод та умов укладеного з Виробником договору вимагати їх усунення в установлені Виробником строки та вживати заходів впливу, передбачених договором, цими Правилами та Правилами приймання стічних вод.

14.8. Вимагати від Споживачів, об'єкти яких розташовані в житлових будинках та мають стічні води технологічного або побутового походження, забезпечення водовідведення стічних вод об'єкта окремо облаштованим каналізаційним випуском з облаштуванням контрольного колодязя. Починаючи з 91 дня після доведення Виробником до Споживача вимог облаштування окремого випуску і до моменту обладнання такого випуску Виробник виставляє Споживачу до оплати рахунки за скидання стічної води у 2-кратному розмірі тарифу на централізоване водовідведення, встановленого згідно з чинним законодавством України.

15. Споживачі повинні:

15.1. Дотримуватися вимог до скиду стічних вод та установлених кількісних та якісних показників стічних вод на каналізаційних випусках Споживачів, вимагати від субспоживачів виконання положень цих Правил та Правил приймання стічних вод.

15.2. Здійснювати систематичний контроль за кількістю та якістю стічних вод, які скидаються ними до систем централізованого водовідведення, згідно з графіком відбору проб, погодженим із Виробником. Надавати Виробнику щоквартально, не пізніше 10 числа місяця, наступного за звітним (при погіршенні якості стічних вод – негайно), письмову інформацію про обсяги та якісний склад стічних вод, які скидаються до систем централізованого водовідведення.

15.3. Виконувати на вимогу Виробника до визначеного ним строку попереднє очищення забруднених стічних вод на локальних очисних спорудах з обов'язковою утилізацією або вивезенням утворених при цьому осадів, якщо стічні води Споживачів не відповідають вимогам цих Правил, Правил приймання стічних вод та умовам укладеного з Виробником договору.

15.4. У разі зміни у своєму водовідведенні (передача будівель та каналізаційних мереж іншим власникам/користувачам, зміна технологічних процесів або зміна на 30 % і більше попередніх обсягів водовідведення протягом трьох місяців, які визначені в технічних умовах та /або у договорі з надання послуг з водопостачання та водовідведення, виконання будівельних робіт на території об'єкта (у разі, якщо воно впливає чи може вплинути на виконання споживачем вимог до скиду, виданих виробником), приєднання субспоживача тощо) повідомляти Виробника у семиденний строк про виникнення таких змін, в установленому порядку отримувати у Виробника технічні умови на водопостачання і водовідведення об'єкта та вносити відповідні зміни до договору.

15.5. Укладати новий договір з Виробником у разі зміни власника об'єкта.

15.6. Надавати працівникам Виробника необхідну інформацію щодо своєї системи водовідведення та вільний доступ до неї, а також допомогу під час відбору проб стічних вод Споживачів, вивчення режиму їх скиду, обстеження системи водовідведення та локальних очисних споруд.

15.7. Визначати не менше двох представників, уповноважених представляти Споживача під час відбору проб стічних вод, про що у триденний строк повідомляти Виробника у письмовій формі, та забезпечувати присутність уповноваженого представника безпосередньо під час відбору проб стічних вод Виробником.

15.8. Брати участь у ліквідації аварій і заміні аварійних каналізаційних мереж власними силами та засобами, а також у відшкодуванні капітальних витрат на відновлення системи централізованого водовідведення Виробника у разі погіршення її технічного стану та аварійних руйнувань з вини Споживача.

15.9. Перевіряти розрахунки ДК забруднюючих речовин стічних вод, які скидаються ними до систем централізованого водовідведення, виконані Виробником, у разі незгоди звертатися щодо їх перегляду.

III. Загальні вимоги до складу та властивостей стічних вод, які скидаються до систем централізованого водовідведення м. Южного

16. До систем централізованого водовідведення приймаються стічні води Споживачів, які не призводять до порушення роботи каналізаційних мереж та очисних споруд, безпеки їх експлуатації та можуть бути очищені на КОС Виробника відповідно до вимог Правил охорони поверхневих вод від забруднення зворотними водами, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 25 березня 1999 року № 465.

17. Стічні води, що надходять до систем централізованого водовідведення, не повинні:

17.1. Містити горючих домішок і розчинених газоподібних речовин, здатних утворювати вибухонебезпечні суміші.

17.2. Містити речовин, які здатні захаращувати труби, колодязі, решітки або відкладатися на їх поверхнях (сміття, ґрунт, абразивні порошки та інші грубодисперсні зависі (суспензії), гіпс, вапно, пісок, металева та пластмасова стружка, жири, смоли, мазут, пивна дробина, хлібні дріжджі тощо).

17.3. Містити тільки неорганічні речовини або речовини, які не піддаються біологічній деструкції.

17.4. Містити речовин, для яких не встановлено гранично допустимих концентрацій (далі – ГДК) для води водойм або токсичних речовин, що перешкоджають біологічному очищенню стічних вод, а також речовин, для визначення яких не розроблено методів аналітичного контролю.

17.5. Містити небезпечних бактеріальних, вірусних, токсичних та радіоактивних забруднень.

17.6. Містити біологічно жорстких синтетичних поверхнево-активних речовин (далі – СПАР), рівень первинного біологічного розкладу яких становить менше 80 %.

17.7. Мати температуру вище 40°C.

17.8. Мати рН нижче 6,5 або вище 9,0.

17.9. Мати хімічне споживання кисню (далі – ХСК) вище біохімічного споживання кисню за 5 діб (далі – БСК5) більше ніж у 2,5 рази.

17.10. Мати БСК, яке перевищує вказане в проекті КОС.

17.11. Створювати умови, які заподіють шкоду здоров'ю персоналу, що обслуговує системи централізованого водовідведення.

17.12. Унеможлилювати утилізацію осадів стічних вод із застосуванням методів, безпечних для навколишнього природного середовища.

17.13. Містити забруднюючі речовини з перевищенням допустимих концентрацій, установлених цими Правилами.

18. У разі, якщо на об'єктах Споживачів здійснюються виробничі процеси, передбачені переліком виробничих процесів, при здійсненні яких Споживач повинен мати локальні очисні споруди для попереднього очищення стічних вод перед їх скиданням до системи централізованого водовідведення та очищення стічних вод згідно з додатком 1 до цих Правил, а також при систематичному скиді понаднормативних забруднень, скидання стічних вод до систем централізованого водовідведення без попереднього їх очищення на локальних очисних спорудах не допускається, крім випадку, визначеного у пункті 21 цього розділу.

Локальні очисні споруди споживача мають відповідати вимогам технічних умов, виданих Виробником, відповідно до Правил користування.

19. Забороняється скидати до системи централізованого водовідведення без попереднього знешкодження та знезараження на локальних очисних спорудах з обов'язковою утилізацією або захороненням утворених осадів стічної води, що містять забруднюючі речовини, визначені у Переліку забруднюючих речовин, що заборонені до скидання до системи централізованого водовідведення м. Южного (додаток 2 до Правил).

При наявності міської роздільної системи водовідведення забороняється скидати до системи централізованого водовідведення м. Южного конденсат, нормативно чисті, дренажні, поливально-мийні, дощові та снігові води.

20. Якщо кількісні та якісні показники стічних вод Споживача значно змінюються протягом доби, а показники концентрації забруднюючих речовин перевищують ДК, Споживач повинен встановлювати спеціальні ємності-усереднювачі та пристрої, які забезпечують рівномірний протягом доби скид стічних вод, або за наявності технічної можливості, пристрої для регулювання режиму скиду і визначення кількості та якості стічних вод.

21. Коли Споживач не може забезпечити виконання вимог цих Правил, у тому числі пункту 18 цього розділу, або за деякими показниками, він звертається до Виробника із заявою та обґрунтуванням приймання понаднормативно забруднених стічних вод із зазначенням їх концентрації за даними незалежної лабораторії, що здійснює свою діяльність у цій галузі відповідно до вимог Закону України «Про метрологію та метрологічну діяльність», в якій проведено хімічний аналіз щодо якості стічних вод, за результатами якого зроблено висновок про наявність у стічних водах Споживача перевищень ДК забруднюючих речовин, та зобов'язується вжити заходів для доведення якості та режиму їх скиду до вимог цих Правил у строк, встановлений у договорі.

Виробник розглядає подану заяву у п'ятнадцятиденний строк і укладає зі Споживачем окремий договір про приймання понаднормативно забруднених стічних вод у разі здатності існуючої на КОС Виробника технології очищення стічних вод для видалення зазначених забруднень відповідно до вимог ГДС, встановлених для Виробника.

У договорі про приймання понаднормативно забруднених стічних вод визначають тимчасово погоджені концентрації забруднюючих речовин, строк виконання заходів для доведення якості та режиму їх скиду згідно з вимогами цих Правил, який має бути обґрунтованим та не може перевищувати трьох років, а також розмір додаткової оплати за приймання понаднормативна забруднених стоків, який дорівнює 80% від оплати, що встановлюється відповідно до Порядку визначення розміру плати, що справляється за понаднормативні скиди стічних вод до системи централізованого водовідведення, затвердженого наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 01 грудня 2017 року № 316.

У разі виявлення перевищення фактичної концентрації будь-якого показника над зазначеною в договорі про приймання понаднормативна забруднених стічних вод додаткова оплата послуг водовідведення здійснюється Споживачем з коефіцієнтом кратності, який визначається відповідно до Порядку визначення розміру плати, що справляється за понаднормативні скиди стічних вод до системи централізованого водовідведення, затвердженого наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 01 грудня 2017 року № 316, але замість встановлених ДК для розрахунку застосовуються тимчасово погоджені концентрації, зазначені в договорі про приймання понаднормативно забруднених стічних вод.

22. Стічні води субспоживача є складовою стічних вод Споживача.

IV. Визначення ДК забруднюючих речовин у стічних водах споживачів

23. Виробник визначає ДК забруднюючих речовин у стічних водах Споживачів як найменшу з чотирьох величин:

23.1. ДК забруднюючої речовини в каналізаційній мережі (на каналізаційному

випуску споживача).

23.2. ДК забруднюючої речовини в спорудах біологічного очищення (на вході до цих споруд).

23.3. Величини лімітів на скидання забруднюючих речовин, які визначені у дозволі на спеціальне водокористування, виданому Виробнику відповідно до статті 49 Водного кодексу України.

23.4. Допустимий вміст важких металів в осадах стічних вод, що можуть використовуватися як органічні добрива (додаток 3 до Правил).

Розрахунок ДК забруднюючих речовин у стічних водах Споживачів проводять для кожних КОС Виробника або для кожного з каналізаційних колекторів, які відводять стічні води до цих очисних споруд.

24. У разі визначення ДК забруднюючої речовини в стічних водах за ДК у каналізаційній мережі приймають ДК, визначені цими Правилами (додаток 4), за їх відсутності – відповідно до вимог до складу та властивостей стічних вод, що скидаються до системи централізованого водовідведення, для безпечного їх відведення та очищення на КОС згідно з додатком 4 до Правил приймання стічних вод.

25. У разі визначення ДК і-ої забруднюючої речовини в стічних водах за ДК у спорудах біологічного очищення розрахунок виконується за формулою:

$$Дк_{i \text{ в}0} = (C_i - C_{i \text{ п}}) \times Q + C_{i \text{ п}}, \text{ г/м}^3 \\ \Sigma Q_{\text{п}}$$

де:

- $Дк_{i \text{ в}0}$ – ДК і-ої забруднюючої речовини в стічних водах перед спорудами біологічного очищення;

- C_i – допустима концентрація забруднюючої речовини в спорудах біологічного очищення, (г/м³) (приймається за регламентом роботи КОС виробника або з урахуванням допустимих величин показників якості стічних вод та ефективності видалення забруднень на спорудах біологічного очищення згідно з додатком 4 до Правил приймання стічних вод), г/м³, мг/л;

- $C_{i \text{ п}}$ – концентрація і-ої забруднюючої речовини в господарсько-побутових стічних водах, г/м³ (приймається за фактичними середніми даними експлуатаційних служб Виробника).

За відсутності таких даних приймається: для азоту – 50 (г/м³); заліза загального – 2,5 (г/м³); жирів – 50 (г/м³); хлоридів – додатково 50 (г/м³) до вмісту в джерелі водопостачання; фосфатів – 10 (г/м³); для інших речовин, регламентованих Державними санітарними нормами та Правилами «Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною» (ДСанПіН 2.2.4-171-10), затвердженими наказом Міністерства охорони здоров'я України від 12 травня 2010 року № 400, – за середньорічним вмістом у водопровідній воді);

- Q – середньодобова витрата стічних вод на вході на очисні споруди, м³/добу;

- $\Sigma Q_{\text{п}}$ – середньодобова витрата стічних вод споживачів, які можуть містити це забруднення, м³/добу.

26. У разі наявності в стічних водах, які надходять на КОС, кількох забруднюючих речовин першого і другого класів небезпеки, визначених у додатку 4 до Правил приймання стічних вод, що нормуються за санітарно-токсикологічною ознакою, необхідно зменшити ДК кожної з цих речовин у стільки разів, скільки таких речовин надходить зі стічними водами.

27. ДК і-ої забруднюючої речовини за величиною загального ліміту на його скид у водойму ($L_{\text{заг}}$, т/рік) розраховують за формулою:

$$ДК_{i \text{ заг}} = (L_{\text{заг}} - L_{\text{гп}}) \times 10^6 / (365 \times (1 - K_i) \times \Sigma Q_{\text{п}}), \text{ г/м}^3,$$

де:

- ДКі заг – ДК і-ої забруднюючої речовини в стічних водах за величиною загального ліміту на його склад:

$L_{гп} = 365 \times C_{гп} \times Q_{гп} \times (1 - K_i) / 10^6$, т/рік – доля ліміту, що припадає на господарсько-побутовий стік м. Южного Одеської області;

- 365 – кількість днів у році;

- $Q_{гп}$ – середньодобова витрата господарсько-побутових стічних вод на вході на КОС, м³/добу;

- $C_{гп}$ – концентрація даного забруднення в господарсько-побутових стічних водах, г/м³;

- $\sum Q_{п}$ – середньодобова витрата стічних вод споживачів, які можуть містити це забруднення, м³/добу;

- K_i – коефіцієнт ефективності видалення і-ої забруднюючої речовини на КОС Виробника. Значення коефіцієнта K_i приймають згідно з фактичними даними для конкретних очисних споруд, а за їх відсутності – згідно з додатком 4 до Правил приймання стічних вод.

28. ДК і-ої забруднюючої речовини за допустимим вмістом важких металів в осадах стічних вод на рівні дозволеного для осадів, що можуть використовуватися як органічні добрива, розраховують за формулою:

$$ДК_{івм} = (C_{івм} - C_{івмгп}) \times Q / \sum Q_{п} + C_{івмгп}, \text{ г/м}^3,$$

де:

- $ДК_{івм}$ – ДК і-ої забруднюючої речовини в стічних водах за допустимим вмістом важких металів в осадах стічних вод;

- $C_{івм}$ – ДК важкого металу на вході КОС, г/м³, розраховується за формулою:

$$C_{івм} = (q_1 \times K_1 + q_2 \times K_2) \times C_{іос} / (K_p \times Q),$$

де:

- q_1, q_2 – кількість сирого осаду, що затримується на первинних та вторинних відстійниках, т/добу;

- K_1, K_2 – коефіцієнт перерахунку мулу на суху речовину;

- $C_{іос}$ – допустимий вміст важкого металу в осаді, г/т сухої речовини, приймається згідно з додатком 3 до цих Правил;

- K_p – коефіцієнт ефективності видалення важкого металу на КОС, приймається згідно з додатком 3 до цих Правил;

- Q – середньодобова витрата стічних вод на вході на очисні споруди, м³/добу;

- $\sum Q_{п}$ – середньодобова витрата стічних вод Споживачів, які можуть містити це забруднення, м³/добу;

- $C_{івмгп}$ – концентрація важкого металу в господарсько-побутових стічних водах, г/м³. Приймається за середньорічним вмістом у водопровідній воді м. Южного Одеської області;

$$K_1 = (100 - W_1) / 100,$$

де:

- W_1 – вологість сирого осаду, %;

- $K_2 = (100 - W_2) / 100$ – коефіцієнт перерахунку надлишкового активного мулу вторинних відстійників на суху речовину,

де W_2 – вологість надлишкового активного мулу, %.

V. Заходи впливу у разі порушення вимог щодо скиду стічних вод до систем централізованого водовідведення

29. Виробник та Споживачі є відповідальними за дотримання вимог приймання та скиду стічних вод до систем централізованого водовідведення відповідно до чинного законодавства України та умов договорів.

30. Споживачі, які мають у власності чи на своєму балансі систему водовідведення

(КНС та мережі водовідведення) і використовують їх для транспортування стічних вод до міської системи централізованого водовідведення, несуть відповідальність за якість не тільки своїх стоків, але і за якість стічних вод субспоживачів, орендарів, які користуються їхньою системою водовідведення.

31. У разі невиконання Споживачами цих Правил щодо дотримання якості та режиму скиду стічних вод об'єкт Споживача може бути відключений від системи централізованого водовідведення після письмового попередження виробником не менше ніж за п'ять діб.

Споживачі, які здійснюють виробничі процеси, визначені у додатку 1 до цих Правил, та які уклали з Виробником договір про приймання понаднормативно забруднених стічних вод, що передбачає будівництво локальних очисних споруд, не можуть бути відключені від системи централізованого водовідведення з підстав відсутності у них очисних споруд протягом дії договору за умови, що ці Споживачі добросовісно та своєчасно виконують умови такого договору.

32. У випадку невиконання Споживачами умов щодо скиду додаткових обсягів стічних вод або забруднюючих речовин при роботі очисних споруд з гідравлічним переважанням щодо забруднень Виробник може відмовити Споживачу у прийманні до системи водовідведення стічних вод після письмового попередження Виробником не менше ніж за п'ять діб.

33. У разі стягнення з Виробника грошових сум за понадлімітні обсяги скидів у водні об'єкти або інші порушення природоохоронного законодавства він може вимагати від Споживачів, з вини яких це сталося, відшкодування цих сум у регресному порядку.

34. За необхідності перекладання аварійних або заміни зруйнованих мереж і споруд системи централізованого водовідведення внаслідок агресивного впливу стічних вод Споживача кошторисну вартість цих робіт (загальні капітальні вкладення) Кзаг (тис. грн) розподіляють між Споживачами, які скидали стічні води з порушенням цих Правил і з вини яких сталося відповідне руйнування, згідно з формулою:

$$K_i = Q_i \times \Pi_i \times K_{заг} / \sum (Q_i \times \Pi_i),$$

де:

- K_i – відшкодування заподіяних збитків i -м Споживачем на відновлення зруйнованих мереж і споруд, тис. грн;

- Q_i – середньодобова витрата стічних вод, які скидає i -тий Споживач, м³/добу;

- Π_i – сума платежів за скид понаднормативних забруднень з агресивними властивостями, стягнута Виконавцем за останні три роки з i -го Споживача, тис. грн.

35. У разі засмічення каналізаційних мереж забрудненнями стічних вод Споживачів (жирами, осадами, грубодисперсними зависями), які призводять до обмеження пропускної спроможності каналізаційної мережі Виробника, Споживачі відшкодовують витрати, які повинні бути документально підтверджені Виробником, на проведення робіт з відновлення пропускної спроможності трубопроводів та колекторів.

36. За неможливості утилізації осадів та мулів через підвищений вміст важких металів, токсичних речовин тощо та необхідності розміщення осадів і мулів на спеціальних полігонах захоронення кошторисна вартість цих робіт (разом з екологічним податком) розподіляється між Споживачами, які винні у забрудненні токсичними речовинами осадів та мулів. Розрахунок кошторисної вартості цих робіт для конкретного Споживача виконується за формулою:

$$B_i = \Pi_i \times V_{заг} / \sum \Pi_i,$$

де:

- B_i – частка вартості робіт з розміщення осадів і мулів, яка має бути відшкодована i -м споживачем;

- $V_{заг}$ – загальна кошторисна вартість робіт з розміщення осадів і мулів (тис. грн);

- Π_i – скиди забруднюючих речовин i -м споживачем, що вимагають утилізації осадів

тільки шляхом захоронення на спеціальних полігонах (т);

- Σ Пі – сумарні скиди забруднюючих речовин, що вимагають утилізації осадів тільки шляхом захоронення на спеціальних полігонах (т).

Участь Споживачів у роботах з розміщення цих осадів визначається цим пунктом та Правилами.

37. Розмір плати, що справляється за скид стічних вод до системи централізованого водовідведення, визначається згідно з Порядком визначення розміру плати, що справляється за понаднормативні скиди стічних вод до системи централізованого водовідведення, затвердженим наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 01 грудня 2017 року № 316.

38. Плата за скид стічних вод до систем централізованого водовідведення у разі порушення вимог щодо якості і режиму їх скидання вноситься Споживачем на рахунок Виробника у порядку та в строки, передбачені договором. У разі прострочення платежів згідно з умовами договору зі Споживачів стягується пеня.

39. За додаткову кількість стічних вод, що надходить до систем централізованого водовідведення Виробника у період дощів, сніготанення та виконання поливо-мийних робіт через люки каналізаційних колодязів та приймачі дощової каналізації на займаній території Споживача або загальноміській території, останній сплачує згідно з вимогами Правил користування.

VI. Порядок контролю за скидом стічних вод до систем централізованого водовідведення

40. Споживачі здійснюють контроль за кількістю та якістю стічних вод, які вони скидають до системи централізованого водовідведення або безпосередньо на каналізаційні очисні споруди Виробника. Перелік забруднень, на наявність яких робиться аналіз, та періодичність контролю встановлюються цими Правилами.

За наявності локальних очисних споруд Споживачі здійснюють кількісний та якісний контроль стічних вод, що надходять на них, очищених стічних вод та враховують об'єми видалених зі стічних вод осадів. На вивезення та утилізацію осадів повинні бути оформлені відповідні документи (акти, накладні, рахунки), які зберігаються у Споживачів не менше трьох років.

Місця та періодичність відбору проб Споживачами мають бути погоджені з Виробником.

Результати аналізів стічних вод і замірів їх витрат фіксують у робочих журналах, які зберігаються у Споживачів безстроково.

Споживачі систематично у строки, визначені цими Правилами, надають Виробнику інформацію про об'єми та якісний склад стічних вод, які вони скидають до системи централізованого водовідведення або безпосередньо на каналізаційні очисні споруди Виробників.

Споживачі зобов'язані мати та своєчасно оновлювати технічну документацію, яка характеризує стан систем водопостачання та водовідведення Споживача, а саме відомості про системи водопостачання та водовідведення Споживача, характеристику їх технічних параметрів і фактичного стану, графічний матеріал (генеральний план (топографічний план) з нанесеними мережами водопостачання і водовідведення та місцем розташування контрольного колодязя, нормативний розрахунок водоспоживання та водовідведення Споживача, технологічні креслення насосних станцій, план та схему локальних очисних споруд і наявність приладів обліку, відомості про категорії стічних вод Споживача (промислові, господарсько-побутові, поверхневі тощо), характеристику якості стічних вод, що скидаються до системи централізованого водовідведення, відомості про площу займаної території з розбивкою за видами поверхні для розрахунку додаткового обсягу дощових та талих стічних вод, інші документи, визначені цими Правилами, крім тих, що мають дозвільний характер.

41. Про всі випадки погіршення якості стічних вод, аварійних та залпових скидів забруднюючих речовин, проведення аварійно-відновних робіт Споживачі повинні негайно інформувати Виробника.

42. Для визначення вмісту забруднень у стічних водах Споживачів використовуються дані лабораторії Виробника або незалежної лабораторії, що здійснюють свою діяльність у цій галузі відповідно до вимог Закону України «Про метрологію та метрологічну діяльність».

43. Під час аналізу проб стічних вод, відібраних у Споживачів, використовуються засоби вимірjuвальної техніки, повірені уповноваженими органами відповідно до вимог статті 17 Закону України «Про метрологію та метрологічну діяльність».

44. З метою контролю якості стічних вод Споживачів Виробник здійснює відбір контрольних проб та складає акт про відбір проб на контрольний хімічний аналіз стічних вод за формою, наведеною у додатку 5 до цих Правил. Виявлені в цих пробах перевищення ДК забруднюючих речовин у стічних водах є достатньою підставою для нарахування плати за скид понаднормативних забруднень. Відбір контрольних проб стічних вод Споживачів виконує уповноважений представник Виробника, що фіксується у спеціальному акті, який підписують як представник Виробника, так і представник Споживача.

У разі відмови представника Споживача поставити свій підпис в акті, представник Виробника зазначає про це в акті.

45. Відмова Споживача виділити уповноважених представників для відбору проб фіксується в акті за підписом представника Виробника. Виробник виставляє Споживачу рахунок за понаднормативний скид забруднень з коефіцієнтом кратності $K_k = 2$ за розрахунковий місяць, в якому було вчинено це порушення.

Зволікання з допуском уповноваженого представника Виробника на територію Споживача (більше ніж 30 хвилин після його прибуття) або створення з боку представників Споживача перешкод у відборі проб (шляхом включення великого напору водопровідної води для розбавлення стічних вод), фіксується в акті за підписом представника Виробника. Виробник виставляє Споживачу рахунок за понаднормативний скид забруднень з коефіцієнтом кратності $K_k = 5$ за розрахунковий місяць, в якому було вчинено це порушення.

46. У разі виявлення перевищення ДК забруднюючих речовин, встановлених цими Правилами, Виробник у строк, не більше 5 робочих днів з дня отримання результатів аналізів від незалежної лабораторії, що здійснює свою діяльність у цій галузі відповідно до Закону України «Про метрологію та метрологічну діяльність», направляє Споживачу лист-повідомлення про виявлене перевищення ДК забруднюючих речовин у стічних водах Споживача та результати хімічного аналізу.

У строк, що не перевищує 6 місяців після визначення перевищення допустимих концентрацій, Виробник направляє Споживачу рахунок за скидання стічних вод з перевищенням ДК забруднюючих речовин та копії підтверджуючих документів.

47. У разі незгоди Споживача з результатами відповідної лабораторії Виробника або даних незалежної лабораторії, в якій проведено Виробником хімічний аналіз щодо якості стічних вод згідно з аналізом контрольної проби, за результатами якого зроблено висновок про наявність у стічних водах Споживача перевищень ДК забруднюючих речовин, Споживач має право звернутися до незалежної лабораторії, що здійснює свою діяльність у цій галузі відповідно до вимог Закону України «Про метрологію та метрологічну діяльність», для проведення аналізу арбітражної проби, яка відбиралась одночасно з контрольною пробою і зберігалась належним чином визначеною незалежною лабораторією за рахунок Споживача.

48. Споживачі, які скидають стічні води до системи централізованого водовідведення або безпосередньо на каналізаційні очисні споруди Виробника, повинні забезпечити можливість проведення Виробником у будь-який час доби контролю за скидом стічних вод, включаючи надання необхідних відомостей, а також залучати необхідний персонал. Періодичність відбору контрольних проб – не менше ніж один раз на два місяці.

49. Відбір проб здійснюється з контрольного колодезя.

50. За призначенням з контрольної проби виконують основний та, за необхідності, арбітражний аналіз. При відборі контрольної проби Виробник дотримується інструкції про порядок відбору проб для контролю якості стічних вод (додаток 6 до Правил). Об'єм відібраної контрольної проби повинен бути достатнім для виконання аналізів (згідно з методиками вимірювання інгредієнтів).

51. Аналіз контрольної проби виконується лабораторією Виробника або незалежною лабораторією, що здійснює свою діяльність у цій галузі відповідно до вимог Закону України «Про метрологію та метрологічну діяльність», з якою Виробник уклав договір на проведення таких аналізів. Відповідальність за результати проведеного аналізу несе лабораторія, що проводила хімічний аналіз вимірювання якості стічних вод.

52. Аналіз арбітражної проби, яка була відібрана разом з контрольною пробую у відповідний нормативний тип посуду, виконує Споживач за власний рахунок у будь-якій незалежній лабораторії, що здійснює свою діяльність у цій галузі відповідно до вимог Закону України «Про метрологію та метрологічну діяльність».

Споживач, приймаючи рішення про відбір арбітражної проби, повинен заздалегідь подбати про відповідний тип посуду та належне зберігання (консервування) проби. В акті робиться примітка про відбір арбітражної проби.

53. У разі розбіжностей результатів аналізів контрольної та арбітражної проб у межах похибки методик вимірювання інгредієнтів, затверджених для лабораторій, що здійснюють свою діяльність у цій галузі відповідно до вимог Закону України «Про метрологію та метрологічну діяльність», розрахунок плати проводиться відповідно до результатів аналізу контрольної проби. Якщо розбіжності більше ніж на 30% перевищують похибки, які зазначені у відповідних методиках, тоді розрахунок плати проводиться відповідно до результатів аналізу арбітражної проби, яка на час проведення основного аналізу пройшла попередню обробку (консервування) і знаходилась у відповідних умовах на відповідальному збереженні в лабораторії, визначеній за домовленістю між Виробником та Споживачем.

54. Аналіз арбітражної проби проводиться лише стосовно тих інгредієнтів, за якими у Споживача виникла незгода з результатами лабораторії, в якій проведено Виробником хімічний аналіз.

Цей аналіз виконується за рахунок Споживача в незалежній лабораторії, що здійснює свою діяльність у цій галузі відповідно до вимог Закону України «Про метрологію та метрологічну діяльність». Всі лабораторії несуть передбачену законодавством України відповідальність за надані результати аналізів та за належне зберігання і консервацію проб (консерванти не повинні змінювати склад проби).

55. Для уникнення непорозумінь між Виробником та Споживачами при відборі проб Виробнику необхідно дотримуватись Інструкції про порядок відбору проб для контролю якості стічних вод Споживачів (додаток 6).

56. Всі матеріальні та фінансові витрати, пов'язані з консервуванням, зберіганням і аналізом арбітражної проби, здійснює Споживач.

57. При відсутності результатів аналізу арбітражної проби в установленний строк для проведення такого аналізу згідно з методиками вимірювання інгредієнтів усі розрахунки за виявлене перевищення ДК забруднюючих речовин виконуються Виробником за результатами аналізу контрольної проби.

ПЕРЕЛІК

виробничих процесів, під час здійснення яких споживач повинен мати локальні очисні споруди для попереднього очищення стічних вод перед їх скиданням до системи централізованого водовідведення та очищення стічних вод м. Южного

1. Нафтопереробка, хімічний та органічний синтез, фармацевтичне виробництво.
2. Целюлозно-паперове і картонне виробництво.
3. Спиртове, дріжджове, кондитерське, крохмалепатокове, маслоробне виробництво, виробництво пива безалкогольного (включаючи солодове), переробка молока, риби, м'яса (включаючи скотобійні), фруктів і овочів.
4. Вирощування худоби та птиці; шкіряна промисловість.
5. Гальванічне виробництво.
6. Машинобудування і металообробка.
7. Металургія чорна та кольорова.
8. Виробництво будівельних матеріалів і конструкцій, скла та скловиробів, керамічних виробів.
9. Виробництво лакофарбових матеріалів, синтетичних поверхневоактивних речовин.
10. Обробка поверхонь, предметів чи продукції з використанням органічних розчинників.
11. Виробничі процеси, під час яких використовуються або утворюються такі речовини, як неемульговані жири, харчові відходи, нафтопродукти, кислоти і луги, а також їх розчини, іони важких металів, сполуки миш'яку і ртуті, вільний сірководень та вільні сульфід-іони, меркаптани, а також відновлені сірчані сполуки (сульфіти, тіосульфати, елементарна сірка), сірковуглець, піановодень, ароматичні вуглеводні, органічні розчинники, летючі органічні сполуки (толуол, бензол, ацетон, метанол, бутанол, пропанол, їх ізомери і алкіл похідні), хлорорганічні сполуки, 2-, 4-, 6-трихлорфенол, дихлорметан, дихлоретан, пентахлорфенол, поліхлорбіфеніли (сума ПХБ) і поліхлортерфеніли (сума ПХТ), тетрахлоретилен, трихлоретилен, триетиламін, хлороформ (трихлорметан), тетрахлорметан, чотирихлористий вуглець, бензопірен, етилбензол (фенілетан), діоксини, синтетичні поверхнево активні речовини, що не піддаються біологічному окисненню, біологічно неокиснювані барвники натурального, штучного і синтетичного походження, біологічно резистентні пестициди, осідаючі мінеральні включення гідравлічною крупністю більше 2 мм/с, спливаючі речовини (включення) гравітаційною крупністю більше 20 мм/с, волокнисті включення, в тому числі пряжа, ворс, волосся, шерсть, пероактивний хлор більше 5 мг/дм³, за винятком випадків введення на об'єкті водовідведення санітарного карантину, радіонукліди.

ПЕРЕЛІК
забруднюючих речовин, що заборонені до скидання до системи централізованого
водовідведення м. Южного Одеської області

1. Речовини, що здатні утворювати в системі централізованого водовідведення вибухонебезпечні, токсичні та (або) горючі гази, органічні розчинники, горючі і вибухонебезпечні речовини (нафта, бензин, гас, ацетон тощо) в концентраціях, що перевищують максимально допустимі концентрації забруднюючих речовин у стічних водах, дозволених до скидання в системи централізованого водовідведення, синтетичні і натуральні смоли, масла, лакофарбові матеріали та відходи, продукти і відходи нафтопереробки, органічного синтезу, мастильно-охолоджуючі рідини, вміст засобів і систем пожежогасіння (крім використання для гасіння загорянь).
2. Розчини кислот з $pH < 5,0$ і лугів з $pH > 10,0$.
3. Погано пахучі та інші леткі речовини в кількості, що призводить до забруднення атмосфери робочої зони в каналізаційних насосних станціях, в інших виробничих приміщеннях системи водовідведення виробника, на території очисних споруд понад встановлені для атмосфери робочої зони гранично допустимі концентрації.
4. Радіоактивні речовини понад гранично допустимий рівень безпечного вмісту в навколишньому середовищі, що затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування і реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища та екологічної безпеки; речовини, які не можуть бути затримані в технологічному процесі очищення стічних вод очисними спорудами виробника, що мають підвищену токсичність, здатність накопичуватися в організмі людини, що відзначаються віддаленими біологічними ефектами та (або) утворюють небезпечні речовини під час трансформації у воді і в організмах людини і тварин, у тому числі моно- і поліциклічні хлороорганічні, фосфорорганічні, азоторганічні і сіркоорганічні речовини, біологічно жорсткі поверхнево активні речовини, отрутохімікати, сильнодіючі отруйні речовини в концентрації, що перевищує більше ніж у 4 рази мінімальну гранично допустиму концентрацію, що встановлена для цих речовин у воді водних об'єктів; медичні відходи класів Б, В, Г; епідеміологічно небезпечні бактеріальні та вірусні забруднення (за винятком речовин, скидання яких дозволено санітарно-епідеміологічними вимогами).
5. Концентровані маткові розчини та кубові залишки; гальванічні розчини (електроліти) як вихідні, так і відпрацьовані; осади (шлами) локальних очисних споруд, відстійників, пасток, фільтрів; відходи очищення повітря (пилогазоочисного обладнання); осади станцій технічної водопідготовки, в тому числі котельень, теплоелектростанцій; іонообмінні смоли; активоване вугілля; концентровані розчини регенерації систем водопідготовки, концентрат, що утворюється під час роботи установок очищення води з використанням мембранних технологій (зокрема зворотного осмосу); хімічні реактиви та реагенти.
6. Будь-які тверді відходи боснь та переробки м'яса, канига, цільна кров, відходи обробки шкіри, відходи тваринництва та птахівництва, включаючи фекалії.
7. Тверді побутові відходи, сміття, що збирається під час сухого прибирання приміщень, будівельні матеріали, відходи і сміття, відпрацьований ґрунт і транспортуючі розчини від підземних прохідницьких робіт, ґрунт, зола, шлак, окалина, вапно, цемент та інші в'язучі речовини, стружка, скло, пилоподібні частки обробки металів, скла, каменю та інші мінеральні матеріали, рослинні залишки і відходи (листя, трава, деревинні та

плодоовочеві відходи тощо), за винятком попередньо гомогенізованих плодовоовочевих відходів у побуті.

8. Волокнисті матеріали (натуральні, штучні або синтетичні волокна, в тому числі волосся, вовна), тара, пакувальні матеріали та їх елементи, металева стружка, тирса, окалина, синтетичні матеріали (полімерні плівки, гранули, пилоподібні частинки, стружка тощо).

9. Біомаса харчових, фармацевтичних виробництв та інших біотехнологічних процесів у разі концентрації, що перевищує вимоги до речовин за хімічним споживанням кисню; харчова продукція як придатна, так і неліквідна, сировина для її виробництва, сироватка сирна, барда спиртова і дріжджова, пивна хмільова дробина.

10. Речовини з Переліку забруднюючих речовин для визначення хімічного стану масивів поверхневих і підземних вод та екологічного потенціалу штучного або істотно зміненого масиву поверхневих вод, затвердженого наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 06 лютого 2017 року № 45, які не увійшли до переліку речовин, що утворюються під час виробничих процесів, при здійсненні яких споживач повинен мати локальні очисні споруди для попереднього очищення стічних вод перед їх скиданням до системи централізованого водовідведення та очищення стічних вод, та переліку речовин, які не піддаються біологічній деструкції.

Додаток 3
до Правил приймання стічних вод
до системи централізованого
водовідведення міста Южного
Одеської області

ДОПУСТИМИЙ ВМІСТ
важких металів в осадах стічних вод, що можуть використовуватися як органічні
добрива

№ з/п	Важкий метал	Орієнтовна ефективність видалення важкого металу на КОС, Кв	Максимально допустимий вміст важкого металу в осадах КОС, г/т сухої речовини
1.	Стронцій	0,14	300,0
2.	Свинець	0,5	750,0
3.	Ртуть	0,6	15,0
4.	Кадмій	0,6	30,0
5.	Нікель	0,5	200,0
6.	Хром (3+)	0,5	750,0
7.	Марганець	-	2000,0
8.	Цинк	0,3	2500,0
9.	Мідь	0,4	1500,0
10.	Кобальт	0,5	100,0
11.	Залізо	0,5	25000,0

Додаток 4
до Правил приймання стічних вод
до системи централізованого
водовідведення міста Южного
Одеської області

ВИМОГИ
до складу та властивостей стічних вод, що скидаються до системи централізованого
водовідведення м. Южного Одеської області, для безпечного їх відведення та
очищення на КОС

Показники	Одиниці виміру	Максимально допустиме значення показника в пробі стічних вод
Алюміній	мг/дм ³	0,5
БСК _{повне}	мг/дм ³	350,0
Залізо (загальне)	мг/дм ³	2,5
Жири	мг/дм ³	50,0
Азот (сума азоту органічного та амонійний)	мг/дм ³	50,0
Марганець	мг/дм ³	30,0
Нафтопродукти	мг/дм ³	10,0
Нітрати	мг/дм ³	45,0
Нітрити	мг/дм ³	3,3
Сульфати	мг/дм ³	400,0
Фосфати	мг/дм ³	10
Хлориди	мг/дм ³	350,0
pH	од.	6,5 - 9,0
ХСК	мг/дм ³	500

АКТ № _____
про відбір проб на контрольний хімічний аналіз стічних вод

« _____ » _____ 20__ р. Час відбору проби _____ м. Южного

Найменування Споживача: _____

Адреса Споживача: _____

Сфера діяльності: _____

Місце відбору контрольної проби	Шифр проби	Номер пломби	Обсяг проби (л)
Контрольний колодязь перед скиданням в міську каналізацію			
Фотофіксація проведена			

Представник Споживача має право:

- 1 за своїм рішенням відібрати арбітражну пробу згідно з Правилами з оформленням відповідних документів
- 2 ознайомитись з результатами хімічного аналізу контрольної проби

Контейнер (скляний/поліетиленовий посуд) опломбовано в присутності представника Споживача:

_____ (підпис) _____ (прізвище, ім'я, по батькові)

Представник Виробника 1: _____ (підпис)
_____ (посада, прізвище, ім'я, по батькові)

Представник Виробника 2: _____ (підпис)
_____ (посада, прізвище, ім'я, по батькові)

З правом та порядком застосування результатів аналізу контрольної проби ознайомлений:

Представник Споживача 1: _____ (підпис)
_____ (посада, прізвище, ім'я, по батькові)

Представник Споживача 2: _____ (підпис)
_____ (посада, прізвище, ім'я, по батькові)

Пломба ціла _____

ПАСПОРТ ПРОБИ

№ з/п	Показники	Шифр проби							
1.	Алюміній								
2.	БСК _{повне}								
3.	Залізо (загальне)								
4.	Жири								
5.	Азот (сума азоту органічного та амонійний)								
6.	Марганець								
7.	Нафтопродукти								
8.	Нітрати								
9.	Нітрити								
10.	Сульфати								
11.	Фосфати								
12.	Хлориди								
13.	pH								
14.	ХСК								
Номер пломби									
Дата відбору проби									
Час відбору проби									
Дата доставки проби на аналіз									
Час доставки проби на аналіз									
Прізвище, ім'я, по-батькові представника Виробника, який доставив пробу									
Прізвище, ім'я, по-батькові представника Споживача, який був присутнім при відборі проб									

Керівник лабораторії _____

Період виконання аналізу _____

ІНСТРУКЦІЯ

про порядок відбору проб для контролю якості стічних вод Споживачів

Загальні положення

1. Інструкція про порядок відбору проб для контролю якості стічних вод Споживачів (далі – Інструкція) запроваджує загальні вимоги до організації відбору проб з метою подальшого визначення хімічних та фізичних показників складу та властивостей стічних вод, місць і засобів відбору, частоти, наявності пристроїв та посуду для відбору та зберігання проб, техніки безпеки.

2. Інструкція розроблена відповідно до КНД 211.1.0.009-94 «Гідросфера. Відбір проб для визначення складу та властивостей стічних і технологічних вод», Правил користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення в населених пунктах України, затверджених наказом Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 27 червня 2008 року № 190, Правил технічної експлуатації систем водопостачання та каналізації населених пунктів України ДСТУ ISO 5667-2-2003 «Якість води. Відбирання проб. Частина 2. Настанови щодо методів відбирання проб», ДСТУ ISO 5667-3-2001 «Якість води. Відбирання проб. Частина 3. Настанови щодо зберігання та поводження з пробами», ДСТУ ISO 5667-10-2005 «Якість води. Відбирання проб. Частина 10. Настанови щодо відбирання проб стічних вод», Методик виконання вимірювання складу та властивостей проб стічних вод (УНД, МВВ).

3. Положення цієї Інструкції поширюються на відбір проб господарсько-фекальних, промислових та змішаних стічних вод, які скидаються у міську систему централізованого водовідведення.

4. Засоби відбору та зберігання проб повинні забезпечити стабільність складу та властивостей стічних вод в інтервалі часу між відбором проб та їх аналізом.

Порядок відбору стічних вод

5. З метою контролю якості стічних вод Споживачів Виробник здійснює відбір контрольних проб.

6. Перелік речовин, що підлягають контролю, установлюється Правилами приймання стічних вод до системи централізованого водовідведення міста Южного Одеської області з урахуванням їх специфіки, можливостей незалежних лабораторій, що здійснюють свою діяльність у цій галузі відповідно до вимог Закону України «Про метрологію та метрологічну діяльність» (забезпеченість методиками, реактивами, приладами, обладнанням, собівартістю аналізів та інше). Перелік речовин додається до договору на надання послуг централізованого водопостачання та водовідведення, укладеного між Виробником та Споживачем.

7. Місцями (точками) відбору проб є контрольні колодязі.

Приєднання до комунальної системи централізованого водовідведення повинно провадитися з обов'язковим улаштуванням контрольного колодязя на випусках стічних вод.

Відбір проб у підприємств загального харчування, включаючи ресторани і фабрики-кухні з приготуванням страв; молокопереробних підприємств; м'ясопереробних комбінатів (підприємств із виробництва ковбасних виробів); скотобоєн і установок для бойні худоби; рибоконсервних заводів; підприємств із перероблення або виробництва харчових рослинних жирів і масел, а також одержаних на їх основі другорядних продуктів; кондитерських фабрик і холодильних комбінатів із виробництва морозива з витратою жирів;

інших підприємств, які перероблюють жири і масла, здійснюються з контрольного колодязя, стічні води до якого надходять після обов'язково встановленого цими Споживачами жиरोуловлювача.

Для забезпечення якості стічної води, яка надходить до контрольного колодязя і яка призначена для скидання у міську систему централізованого водовідведення, Споживач повинен забезпечувати технічне обслуговування жироуловлювача та періодичне очищення його від жирових залишків з обов'язковою утилізацією цього залишку в спеціалізованих у сфері утилізації організаціях. За відсутності у цих Споживачів жироуловлювачів після сплину терміну, який погоджений з Виробником згідно з додатком до договору на централізоване водовідведення, до моменту його встановлення Споживач повинен сплачувати Виробнику рахунки за скидання стічних вод у 2-кратному розмірі тарифу на централізоване водовідведення, установленого згідно з чинним законодавством України.

Контроль за дотриманням умов забезпечення якості стічної води, визначених у цьому пункті Споживачів, здійснює Виробник – відділ екології управління архітектури та місце будувannya Юженської міської ради, а також інші органи державної влади та місцевого самоврядування, наділені повноваженнями щодо здійснення такого контролю.

8. Відбір контрольних проб провадиться фахівцями контролюючих служб Виробника у присутності уповноважених відповідальних представників Споживача. При відмові представників Споживача брати участь, відбір проб провадиться представниками контролюючих служб Виробника самостійно, що фіксується в акті відбору.

9. Раптовий, не погоджений зі Споживачем заздалегідь відбір проб провадиться у будь-яку годину доби з контрольних колодязів усіх випусків стічних вод Споживача.

10. Споживач зобов'язаний забезпечити безперешкодний доступ до місця відбору проб. Підходи до місць відбору проб повинні бути вільними. Захаращування останніх категорично забороняється.

11. Відбір проб оформляється актом, який підписується представниками Виробника та Споживача, які брали участь у відборі проб. В акті обов'язково зазначається посада та прізвище учасників відбору проб. При наявності декількох випусків у одного Споживача, на всі випуски складається один акт.

12. У випадку відмови представників Споживача від підписання акту або відмови бути присутніми під час відбору проб, акт підписується представником Виробника, про що робиться відповідний запис із зазначенням посад та прізвищ представників Споживача (при наявності такої інформації), що відмовились від підписання та/або присутності під час відбору проб.

Оформлений акт та аналіз, виконаний таким чином з відібраної контрольної проби, є дійсним для подальших дій реагування, які передбачені цими Правилами.

13. Відбір контрольних проб стічних вод провадиться згідно з вимогами чинних нормативів та стандартів. Види посуду, необхідні для вимірювання конкретних показників, наведені у таблиці 1 до цієї Інструкції.

14. Відбір контрольних проб виконується ручним способом.

15. Загальний обсяг контрольної проби залежить від кількості і виду інгредієнтів (вимоги методик вимірювання) та рішення Споживача щодо відбору арбітражної проби. Об'єм разової проби повинен бути не менше ніж 1000 мл.

При прийнятті рішення про проведення забору арбітражних проб Споживач має право вимагати від представника контролюючої служби Виробника здійснювати проведення забору контрольної проби в обсязі, достатньому для подальшого проведення аналізу арбітражної проби стічних вод Споживача. При цьому Споживач за власний рахунок організовує та здійснює належне зберігання арбітражних проб стічних вод у незалежних лабораторіях, що здійснюють свою діяльність відповідно до Закону України «Про метрологію та метрологічну діяльність».

Обладнання та посуд для відбору проб

16. Об'єм відібраних на аналіз стічних вод встановлюється залежно від використаного методу визначення конкретного інгредієнта.

17. Посуд для відбору та зберігання контрольних проб, а також засоби його герметизації і консервації не повинні призводити до зміни складу і властивостей стічних вод, відібраних на хімічний аналіз. Таким вимогам задовольняє посуд, виготовлений з хімічно стійких матеріалів (скляні банки, поліетиленові каністри).

При відборі арбітражної проби Споживач зобов'язаний надати належний посуд (з хімічно стійких матеріалів), який наданий атестованою лабораторією та відповідає чинним нормативним документам у сфері відбирання, зберігання та поводження з пробами.

18. Посуд для відбору та зберігання проб повинен мати незмивне маркування.

19. Для відбору контрольних проб стічної води використовують пробовідбірник з некорозійного матеріалу – широкогорлі посудини обсягом 0,5-5л.

20. Перед відбором контрольної проби посуд споліскують стічною водою, яка відбирається на аналіз.

21. Після відбору проб посуд пломбується представником Виробника.

Реєстрація, зберігання та транспортування контрольних (арбітражних) проб

22. Контрольні (арбітражні) проби транспортують до лабораторії, яка буде проводити аналіз стічної води, при температурі, нижчій, ніж температура під час відбору контрольної (арбітражної) проби.

23. Зберігання контрольних проб допустиме лише у випадку неможливості проведення аналізу одразу після відбору цих проб. При цьому необхідно враховувати можливі зміни у складі та властивостях цієї проби.

24. Час зберігання контрольної проби у холодильнику без консервації – одна доба з моменту відбору до моменту проведення аналізів (крім нафтопродуктів). Нафтопродукти необхідно визначити протягом трьох годин після відбору. За необхідності проба екстрагується і екстракт зберігається в холодильнику протягом трьох діб у скляній з притертою пробкою.

25. Для збільшення строку зберігання контрольної проби її консервують у лабораторії з урахуванням таких вимог:

- консерванти даного компоненту або групи компонентів не повинні заважати визначенню інших показників;

- метод консервування проби повинен співпадати з методикою визначення конкретних показників;

- конкретні засоби консервування та строки зберігання проби приймають відповідно до методик визначення вимірювань.

26. Контрольні (арбітражні) проби транспортують з дотриманням необхідних правил безпеки транспортом, який забезпечує їх зберігання та своєчасну доставку.

27. Контрольні проби, які надходять від Виробника у незалежну лабораторію, що здійснює свою діяльність у цій галузі відповідно до вимог Закону України «Про метрологію та метрологічну діяльність», для проведення основного аналізу, реєструються у робочому журналі, де зазначається зазначений номер проби, номер маркувальної пломби, конкретні компоненти, дата та час відбору, дата та час доставки проби, прізвище фахівців, які доставили та прийняли на аналіз пробу. Для уникнення будь-якого впливу на результати та неупередженого відношення до аналізу вся інформація про найменування Споживача та місце відбору кодується Виробником і не розголошується в лабораторії, яка виконує основний аналіз стічних вод.

28. Арбітражна проба, яка надходить від Споживача, який за своєю ініціативою прийняв рішення про проведення аналізу арбітражної проби, до незалежної лабораторії, що здійснює свою діяльність у цій галузі відповідно до вимог Закону України «Про метрологію та метрологічну діяльність», для проведення аналізу арбітражної проби, повинна бути відібрана відповідно до Правил та цієї Інструкції. Ця проба реєструється у робочому журналі, де зазначається найменування Споживача, номер проби, наявність та цілісність маркувальної пломби Виробника, її номер, конкретні компоненти, дата та час відбору, дата та час доставки проби, прізвища фахівців, які доставили та прийняли на належне зберігання та подальший аналіз арбітражну пробу.

За правильність реєстрації арбітражної проби в лабораторії несе відповідальність Споживач та лабораторія, яку він обрав. При недотриманні цього пункту Інструкції проведені аналізи арбітражної проби визнаються нікчемними і юридичну силу має основний аналіз, виконаний на замовлення Виробника незалежною лабораторією, що здійснює свою діяльність у цій галузі відповідно до вимог Закону України «Про метрологію та метрологічну діяльність».

Техніка безпеки при відборі проб

29. До відбору контрольних проб допускаються особи, які мають підготовку до виконання цієї роботи та пройшли відповідний інструктаж з охорони праці.

30. Відбір контрольних проб повинен провадитися у присутності особи, що відповідає за експлуатацію об'єкта, де встановлені місця (точки) відбору, а у разі відмови Споживача бути присутнім на відборі проб – відбір виконується представниками Виробника у кількості не менше двох осіб.

31. Місця, визначені для ручного відбору контрольних проб, повинні бути забезпечені захисними огорожами і мати вільний доступ.

32. У місцях відбору з підвищеною електричною небезпекою потрібно додержуватися загальних правил і конкретних інструкцій з електробезпеки для даного місця відбору.

33. Відбір гарячих контрольних проб (більше 60°C) та радіоактивних вод повинен проводитися за допомогою відповідного обладнання з використанням спецодягу.

34. Відбір контрольних проб у небезпечних місцях, де можлива наявність шкідливих або токсичних газів, вогнєнебезпечних речовин, а також там, де існує небезпека мікробіологічного або вірусного характеру, повинен забезпечуватися відповідними засобами індивідуального захисту персоналу, який проводить такий відбір.

35. Відбір контрольних проб з каналізаційних колодязів має виконуватися групою щонайменше з двох осіб, які забезпечені засобами страхування та рятування.

36. Під час проведення відбору проб представниками Виробника проводиться фотофіксація такого відбору.

Таблиця № 1

Тип посуду, необхідний для вимірювання показників якості стічних вод

№ з/п	Найменування показників	Тип посуду для наповнення
1.	Нафтопродукти	Скляний посуд
2.	Жири	Скляний посуд
3.	Хлориди	Скляний посуд
4.	ХПК	Скляний посуд
5.	БПК ₅	Скляний посуд
6.	Нітрити	Поліетиленовий посуд/Скляний посуд
7.	Нітрати	Поліетиленовий посуд/Скляний посуд
8.	Залізо	Поліетиленовий посуд/Скляний посуд
9.	Сухий залишок	Поліетиленовий посуд/Скляний посуд
10.	Азот амонійний	Поліетиленовий посуд/Скляний посуд
11.	Сульфати	Поліетиленовий посуд/Скляний посуд
12.	Алюміній	Поліетиленовий посуд/Скляний посуд
13.	pH	Поліетиленовий посуд/Скляний посуд
14.	Всі інші показники	Поліетиленовий посуд/Скляний посуд

Керуюча справами виконавчого комітету

Л.Г.

Л.Г. Шегіда